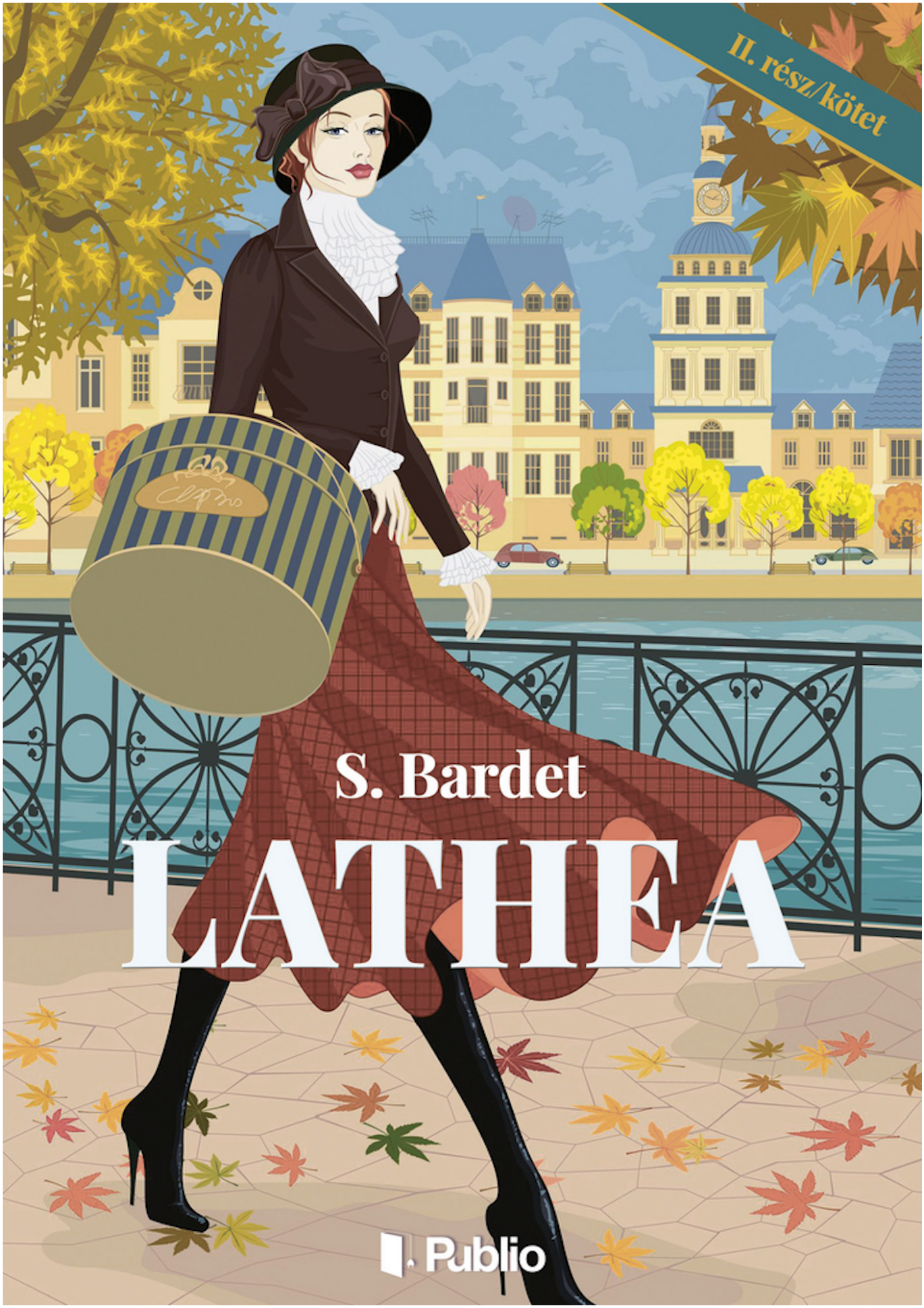
II. rész/kötet
S. Bardet
LATHEA
Publio

Lathea

2. kötet

S. Bardet

2016

Publio kiadó

Minden jog fenntartva!

Ezt a regényt elhunyt nagypapám emlékének ajánlom, aki bizonyosan önmagára ismerne az általam megformált öreg piktor józan életbölcseletében, életszeretetében és odaadó ragaszkodásában azokhoz, akik a szívében lakoznak. Illetve Édesapámnak, akinek a személyében egy kritkus, de mindig odaadó olvasómat és támaszomat is elveszítettem.

1940. május – november

14.

A hírek a semmiből csaptak le, Nagy-Britannia pedig felbolydult, akár egy méhkas. A rádióhíradások két napon át másról sem szóltak, mint a németek által Blitzkriegként propagandizált villámháborúról és arról, miként halad előre. Az előzmények nélkül támadt hatalmas zűrzavarban semmi biztosat nem lehetett tudni. A hivatalos források mintha szándékosan tartották volna vissza az információkat, így mire a közember számára is kikristályosodott az események menete és mérete, hogy mi történik valójában a csatorna túlpartján, a háború első öt napja már el is telt.

Azt azonban bizonyosan tudni lehetett, hogy május 10-én hajnalhasadáskor százharmincöt német hadosztály zúdult Luxemburgra, Hollandiára és Belgiumra, miközben a Luftwaffe porig bombázta a holland és belga reptereket, valamint Franciaország több légi bázisát, köztük az érzékeny közelségben fekvő Calais-t, Dunkirköt, Bront és Chateuroux-t. A kialakuló frontvonal az Északi-tengertől a luxemburgi határig feszült keresztbe Európán. A légitámadások fedezékében pedig a szárazföldi invázió is teljes erővel nyomult előre. Azon a pénteken egy hadoszlop egy teljes Tigris hadtesttel megerősítve egyenesen az Ardennek felé tört, át Dél-Belgiumon és Luxemburgon, hogy a Meuse folyó után a franciák bevehetetlennek tartott erődjét, a Maginot-vonalat fenyegessék jelenlétükkel. Már az első nap végére nyilvánvalóan látszott, hogy se a hollandok, se a belgák nem képesek feltartóztatni az offenzívát. Két nappal később a támadók egy hadoszlopa Maastrichtnál járt és az Albert-csatornáért folyó harcban elpusztítottak egy Champagne-ból felszálló repülőrajt, mely az angol légi flotta önkénteseiből verbuválódott. A helyzet óráról órára romlott, minek következtében az invázió harmadik napján, május 13-án, a németek három felfegyverzett hadosztállyal, valamint három légiflotta fedezékében, pontonhidakat vertek a Meuse vizén, hogy a túlpartra átkelve behatoljanak Franciaországba és egy nap alatt el is foglalják Sedant.

A BBC nem szolgált számadatokkal, talán ők maguk sem voltak tisztában velük, ám a közreadott tájékoztatással, azaz, hogy a Meuse völgyében a franciák érzékeny vereséget szenvedtek, azt a baljós következtetést sugallták, hogy Franciaország súlyos emberáldozatok árán sem tudja megvédeni magát az ellenséggel szemben. Hamarosan az is nyilvánvalóvá vált, hogy Hitlernek nem Franciaországra fáj a foga. Illetve egyelőre úgy tűnt, hogy nem, mert a német hadsereg hirtelen északnyugatnak fordult és az ott védekező francia és Brit Felderítő Hadtest katonáit valósággal nekiszorították az Északi-tengernek. A rádió híreit hallgatva a megváltozó közhangulat egyre inkább azt jelezte, hogy Franciaország és az ott zajló események közelebb vannak a brit partokhoz, mint megelőzően bárki gondolta volna. Különösen, mert a BEF-ben szolgáló angol katonák ehhez a nemzethez tartoztak és az egész nemzet ki is állt mellettük. A rossz hírek sorra követték egymást, a hírolvasók által elveszített városokként közzétett lista minden nappal terjedelmesebb lett, mígnem május 15-én Hollandia, 28-án pedig Belgium is hivatalosan kapitulált a Harmadik Német Birodalom elsöprő katonai ereje előtt.

Stepney-ben Lathea gyakorta hallgatta a BBC nyolc órás hírműsorát Cowanékkal együtt. Napközben Mr. Kewley engedélyével ugyan bekapcsolhatták a rádiót, akkor azonban csak halkan merték hallgatni. Az élet az utolsó tizenöt napban úgyis a feje tetejére állt. A kontinensen zajló háború tagadhatatlan kihatással volt mindenre. London vidáman nyüzsgő metropolisz helyett egy csapásra gyászba fordult. Az emberek arcáról eltűnt a derű, a máskor szembetűnő gyorsasággal pergő élet nyomorúságos képet mutatott megtört lassúságával. A városon rajta ült a sokk, amit a harci cselekmények váratlan fellobbanása keltett. Éppen ezért a könyvesbolt is alig látott vevőket,

azok is leginkább térképeket kerestek, a költészet és irodalom sokat veszített aktuális értékéből.

Mr. Kewley a rendkívüli üzletmenetet látva egy órával megkurtította a nyitva tartást, ezért Latheának bőven maradt ideje kibuszozni Stepney-be, hogy a családdal hallgassa végig a híreket, kilenc óra tájékán pedig metróval, vagy Nick kocsiján keveredett haza Shadwellbe. Ami az utazást illeti, gyakran megterhelő volt számára, de elsősorban maga miatt mégis vállalta. Erwin február végén kelt át a csatornán, amikor a BEF alakulatait fokozatosan Franciaországba telepítették.

- Hadgyakorlat – közölte látható elégtétellel, amiért a kiképzést követő unalomtól végre megmentik őket.

Azóta három levelet írt a családjának, egyet pedig neki, ez volt a nagyobb meglepetés. Legalábbis ő semmi ilyesmire nem számított, miután a férfi megbánása és kitartó udvarlása dacára sem volt hajlandó feltámasztani az egykori bensőséges kapcsolatot.

- Mondd meg nyíltan, ha van valakid, Lat.

Az őszinte, egyenes kérdés némileg meghökkentette. – Nincsen – felelte hasonló őszinteséggel, hiszen ez így is volt. Akadt ugyan valaki, aki bebizonyította neki, hogy mindaz az érzéketlenség, tehetetlenség és alkalmatlanság a szenvedélyes együttlétre, amit Erwin mellett átélt, nem állja meg a helyét, ugyanakkor nem ámította magát azzal, hogy Mihail Kupolyevnek szüksége lenne rá. A férfi minden tekintetben felette állt és feltehetően őt is egyszerűen csak elvarázsolta az a fantasztikus éjszaka, amit együtt töltöttek. Gyakran pironkodva emlékezett vissza, milyen készséges szeretőként viselkedett az orosz hálószobájában, ám azt az átmeneti gyengeséget és fellángolt tüzet nem tudta megbánni. Valószínűleg ez is közrejátszott abban, mert végre nem kísértette a sok megalázó kudarcnak a réme, amit Erwinnel megélt. A bál utáni éjszakán ösztönösen cselekedett és Mischa bebizonyította neki, hogy ő is lehet olyan nő, akitől felforr egy férfi vére, és aki boldoggá teheti a párját. Pusztán csak nem Erwin Cowan az.

- Akkor?

- Megbántottál, Erwin, és ezt sajnos nem tudom olyan könnyen, máról holnapra elfelejteni. Nem mintha nem érteném meg, amit tettél, de akkor is bánt. Szeretlek, és boldog lennék, ha semmit nem jelentene, de…

- Jelent – fejezte be Erwin a félbeharapott mondatot, mire Lathea gépiesen bólintott. – Legalább azt elhiszed, hogy sosem akartalak megsebezni? Talán magam se láttam tisztán, mennyit jelentesz nekem.

Ahogy kéz a kézben üldögéltek egy étkezdében, Erwin azt mondta: – Talán mire hazajövök Franciaországból és eltávozást kapok, megváltozik a véleményed.

- Szeretném, de megígérni nem tudom neked.

Erwin a nehéz elválás után mégis írt neki, a levél pedig aláírás helyett egyetlen szóval zárult: – Szeretlek.

Miután a BBC egyre elkeserítőbb helyzetről számolt be, növekvő lelkifurdalással gondolt saját viselkedésére, mialatt legalább ennyire rettegett attól, hogy könnyen elveszítheti a férfit. Hiszen bármi is történt köztük, a legőszintébb érzelmek láncolták hozzá, emlékek hada, szép és feledhetetlen pillanatok, olyan tiszta érzések, melyeket eddig senki iránt nem táplált és talán nem is

fog. Ezért szorongva és fáradtan, de azért újra meg újra megtette az utat Stepney-ig, hogy ott ülhessen a többiekkel a nappaliban, miközben árgus fülekkel várták a kontinensről érkező a híreket.

- Milyen napod volt?

Lathea elvette a teát Nicktől, aki odarogyott az oldalára. Meglehetősen hasonlított a bátyjára, noha nyúlánkabbra nőtt és kevésbé volt robosztus alkat. A környékbeli lányok egyszerűen imádták, mert nemcsak jóképű volt, hanem előzékeny, szellemes és kiváló táncos. Ugyanabban az évben született, mint ő, jóllehet hét hónappal korábban, így Erwin után a hat Cowan gyerek közül második volt a sorban.

- Megteszi. Az embereket jelenleg nem az olvasás izgatja.

Nick hümmögött valamit, aminek az ő fülében nem volt értelme.

Ekkor a háziasszony hangja törte meg a csendet, ahogy ott üldögélt a férje kezét szorongatva. – Borzasztó dolog történt, Lathea kedvesem. Joe ma megkapta a behívóját. Két napon belül meg kell jelennie a sorozóbizottság előtt.

- Te jó ég! Ilyen gyorsan?

- Nem vesztegetik az idejüket, mi? – Carl Cowan cinikus fanyalgása önmagáért beszélt. – Hálásak lehetünk, mert Timet tizenkilenc éves sihederként nem akarják agyonlövetni!

Lathea a baljára sandított. – És te, Nick?

- Kester apja a múltkori balesetem után jól hangzó passzust írt, eszerint pedig alkalmatlan vagyok. Reméljük, ezt a seregnél is elhiszik.

Judith Cowan keseregve folytatta: – Ráadásul Sue-t is rendelkezési állományba tették, ami azt jelenti, hogy bármikor kényük-kedvük szerint elvihetik a világ végére.

- És Betty meg Kester?

- Amikor utoljára jelentkeztek, mindketten Portsmouth-ban voltak.

A ház ura a zsebóráját elrejtve felállt és a rádiókészülékhez sétált. Néhány elektronikus sípszót követően felhangzott a már megszokott hangjelzés. – *Ez itt a BBC londoni stúdiója. 1940. május 26-a, este nyolc óra van. A hírek következnek. A német csapatok ma folytatták az agresszív előrenyomulást. A védekező francia és brit egységek köré egyre szorosabb hurkot vonva kényszerítik őket a tenger felé való hátrálásra. Miután a német hadsereg tegnap bevette Boulogne városát, ma nagy erőkkel ostrom alá fogták az eleddig a túlerővel hősiesen dacoló Calais-t. A várost minden irányból bekerítette az ellenség, így az ellenállás óráról órára reménytelenebbé vált és a nap folyamán Calais is elesett. A német offenzíva kíméletlen elszántsággal egyre zsugorodó területre szorítja vissza az ellenálló csapatokat, ami a mai napon a St. Omer, Lille, Ostende háromszögre apadt. Ma este a válságosra forduló helyzetet látva Winston Churchill kormánya elrendelte a brit csapatok haladéktalan evakuálást a legyőzött területekről. Hivatalos becslések szerint hozzávetőlegesen négyszázezer brit és francia katona vívja élet-halál harcát, mielőtt az ellenség egészen a tengerpartra szorítja vissza őket. A miniszterelnök bejelentette, hogy a hadműveletet Ramsey admirális kezébe helyezi, akit felhatalmazott arra, hogy az evakuáció során minden szükséges eszközt és erőforrást igénybe vegyen, akár a civil lakosság kárára is…*

- Négyszázezer ember, szent isten! – kiáltott fel Carl Cowan a rádió gombját elcsavarva, mire az

rögvest elhallgatott. – Belefullasztják őket a tengerbe!

- Ó, drága Erwin!

Judith szavai kellemetlenül megrekedtek a csendben. Lathea még akkor sem tudott szabadulni tőlük, amikor Nick kocsiján már Shadwell irányába robogtak a sötétbe vesző utcákon. Nick máskülönben igencsak beszédes fajta volt, ez alkalommal mégsem szólalt meg. Merően az utat bámulta és mélyen gondolataiba temetkezve hajtott az élénk forgalomban. Láthatóan nem volt kedve társalogni. Stepney ismerős utcáin bolyongva Latheának azokra a napokra kellett gondolnia, melyeket Erwinnel tölthetett. Visszanézve kétségbeejtően távolinak tűntek. A titkos csókok, vagy a Royal Courtból hazafelé megtett buszozások, beszélgetéseik és féktelen nevetéseik. Ezek mindegyike életének elválaszthatatlan részévé vált, melegséggel emlékezett rájuk. Belemerülve a múltba fel sem figyelt arra, hogy időközben leparkoltak a ház előtt, ahol lakott. Pusztán akkor lesett körbe, amikor Nick hangja megütötte a fülét.

- Az éjjel azt álmodtam, hogy a Cowanek nem élik túl ezt a háborút – mesélte fakó egyszínűséggel a hangjában. – És ha arra gondolok, Erwinnek milyen sors jut abban a pokolban… nos, ez nem is olyan ostoba álom, igaz?

- Ne mondj ilyeneket, Nick! Erwinnek haza kell jönnie.

Lathea viszonozta a fürkész pillantást. – Szereted őt?

- Igen – már önmagának is sokszor feltette ezt a kérdést.

Nick nem felelt azonnal. – Eszemben sincs mások titkaiban vájkálni, hidd el, csak hát Erwin rengeteget tépelődött azon, vajon szükséged van-e még rá.

- Az érzéseimnek kevés közük van ahhoz, mennyire megbántott – Nick kicsit sem látszott meglepettnek. – Hallottál róla? – a jelentéktelen biccentésre Latheának vérbe borult az agya. – Sejthettem volna, férfiak!

- Inkább testvérek. Szilveszterkor Erwin kegyetlenül leitta magát. Felteszem, azt sem tudta, mit fecseg össze, utólag pedig szintén nem derengett neki, hogy eljárt a szája.

- Pompás! És remélhetőleg Stepney-ben mindenki hallotta az ostobaságait!

Nick visszahúzta, amikor felháborodásában kiugrott volna a teherkocsi fülkéjéből. – Csak én, senki más. Ugyan tökéletesen megértem a haragodat, ettől azonban a bátyám még szeret téged és nagyon bízom benne, hogy épségben hazajön.

Lathea habozott. – Én is ezt szeretném, Nick. Jó éjt! – nyögte ki végül lenyelve a nyelvére kívánkozó csípős megjegyzést.

Megragadva a kilincset kiszállt az ülésről. A teherautó egészen addig ott vesztegelt a járda mellett, míg átkelt az úttesten és a ház kapuja bezárult mögötte. Akkor a fényszórók pásztája végigsurrant a falakon, majd sötét lett és éjszakai csend.

A Francia Nagykövetség a csatorna túlpartján dúló kétségbeesett végharc dacára a külső szemlélődő számára megszokottan hétköznapi arcát mutatta. Mindössze néhány újságíró nem illett ebbe a képbe, akik az aulában kihegyezett tollal, hírekre vadászva tábort vertek, tőlük azonban még

bárki gond nélkül bejuthatott az épületbe. Lathea, egyetlen pillantást vetve a kis társaságra, az első emeletre felfutó impozáns lépcsősor felé igyekezett. A vörös szőnyeggel borított, erezett márványív tetején balra fordult és a folyosó dereka táján magabiztosan bekopogott egy ajtón, amin Jean-Michel Chiari neve díszelgett. Korábbi két látogatása során ugyanaz a fiatal nő fogadta, akit ismét a terjedelmes asztal mögött lelt, megbízható helyén. Bár a felirat szerint titkárnői cím illette meg, Lathea a férfitól hallotta, hogy ennél jóval összetettebb feladatokat lát el.

- Üdvözlöm, grófné – állt fel az ő érkeztére és kedvesen mosolygott. Gyanította, hogy Mischa törzsvendég lehetett a barátjánál és ő rajta keresztül érdemelte ki az idegenül hangzó megszólítást.

- Miss Barrault. Nem volt időm telefonálni, de Mr. Chiarival szeretnék beszélni. Mit gondol, lenne rám egy kis ideje?

- Ebben a pillanatban…

- Itt vagyok, kisasszony, mi tört…? – érkezett Jean-Michel a belső helyiségből iratokkal megpakolva. Makulátlanul szabott öltönyt viselt, mint mindig, bár ezúttal arcára ráncokat karistolt a kimerültség és a nyomasztó feszültség. Mosolya azonban a régi, vakító gesztus maradt. – Lathea! Ez aztán a nem várt meglepetés!

- Jó napot, Jean-Michel – Lathea még a túlságosan szokatlannak érződő keresztnevet ízlelgette, amire a férfi felhatalmazta, de sok időt nem kapott a merengésre.

- Mit szólna egy ebédhez? Farkaséhes vagyok.

- Igazán nem szeretném feltartani, bizonyára sok…

Meghívója tudomást se véve a tiltakozásról a titkárnője elé ejtette az aktákat. – Akkor, ahogy megbeszéltük, Sylvia, kezdje az égető ügyekkel és ne legyen tekintettel semmire. Ha valaki keresne, elütött egy autó és holtan heverek valahol. Máskülönben kettő felé itt vagyok.

- Igenis, uram.

- Jöjjön, Lathea, ha már egyszer volt oly kedves és megmentett, ne késlekedjünk – a férfi kitárta előtte az ajtót, majd a sarkában gyorsan ő is kimasírozott.

- Ugye, nem zavartam meg semmi halaszthatatlan feladatban?

- Nem, inkább örülök, ha egy kicsit elvonja a figyelmemet. Az életünk ripsz-ropsz a feje tetejére állt.

- Megértem.

Az aulában ücsörgők felfigyeltek Jean-Michelre, ám az sajnálkozón széttárt karokkal jelezte nekik, hogy nincs hír újabb fejleményekről. Amikor kiléptek az utcára, bágyadtan próbálkozott a májusi nap, a fák olykor még halovány árnyékot is vetettek.

- Mit gondol a francia vendéglőről, ahol Mischával járt? Nem szívesen mennék messzire.

- Természetesen.

A férfit szembetűnő szívélyességgel fogadták és a zsúfoltság ellenére is rögvest asztalhoz jutottak, méghozzá az ablak mellett, egy kevésbé forgalmas helyen. Lathea titokban megkönnyebbült, amiért a pincér nem a legutóbb használt asztalhoz irányította őket, az a hely

túlságosan fájó emlékeket gerjesztett volna.

- Mit szeretne enni? – tudakolta Jean-Michel az étlapot böngészve, jóllehet kívülről fújta.

- Bármi megfelel. Rendelne nekem is?

- Nagyon szívesen. Bármi lehet?

A pergő francia szóváltásból mit sem értett, a férfiak kézmozdulataiból mégis azzal a gyanúval élt, hogy Jean-Michel töviről-hegyire elmesélte, mit is szeretne a tányérján látni. Valamivel később fehérbort szolgáltak fel, amit Jean-Michel hozzáértő módjára ízlelgetett, mielőtt a választást helyben hagyta volna. – Gondolom, Mischáról szeretne tudni valamit, igaz? – kérdezte végre magukra maradva.

- Tényleg olyan riasztó a helyzet?

A válasz váratott magára. – Vagy még riasztóbb.

- Ezt hogy érti?

Beszédes sóhaj következett. – Franciaország nem tart már ki sokáig, Lathea, ez a teljes igazság. Az, hogy még nem esett el, pusztán Hitlernek köszönhető, hiszen egyelőre semmi másra nem törekszik, mint elvágni minket a britektől. De ami késik, nem múlik. Ha már mindenkit belefojtottak a vízbe, Párizs következik.

- Gondolja?

- Semmi kétség. Nem szívesen mondom ezt, de a mi házunk táján annyi a baklövés, hogy egyik követi a másikat. Először is 1919 óta egyetlen sou se ment fegyverkezésre, most meg a bajban azt se tudják, mihez kapjanak. A francia főparancsnok hetvenhárom éves, el tudja ezt képzelni? Hitler szakképzett és agilis cápái ellen? Nevetséges! Azután ott van az a mészárlás a Meuse völgyében. Ahelyett, hogy a németek nem várt akciójáról panaszkodnának, végre színt kellene vallani és elmondani, mi az ördögöt keresett ott az a kétezer ember védtelenül, alig hathétnyi kiképzéssel és néhány tucat modern fegyverrel, míg a többi múlt századi ócskaság volt. Élő falként zavarták őket a németek elé és miért? Mert a Maginot-vonalon se fekvőhely, se élelem nem jutott nekik. Kétezer szerencsétlen fizetett mások vérlázító hülyeségéért!

A kifakadás metszően jeges, rémisztő visszafogottsága minden hangoskodásnál többet árult el. Lathea megütközve, visszatartott lélegzettel bámult maga elé. – És Mischa?

- Már bánom, amiért áthelyeztettem. Eredetileg a Maginot-ba szólt a parancsa, adott körülmények között viszont az biztos halálnak tűnt. Ehelyett a fritzek a Maginot közelébe se mentek.

- Hol lehet most?

- Több elméleti lehetőség is van – dörgölte Jean-Michel a halántékát. – Elesett a Meuse-nál, vagy, ha volt esze, elmenekült.

- És ha nem? – csend. – Vagy ha nem sikerült?

- Talán benne van abban a majd félmillióban, akiket Hitler megúsztat a csatornában. Kívánom neki, hogy így legyen.

- Istenem!

Jean-Michel türelmesen kivárta, míg a pincér leteszi elébük a főételt és távozik, csak azután szólalt meg. – Tegnap választ kaptam Fettisovtól. Sajnos semmi jó hír nincs. Csak a jó ég tudja, Mischa merre jár, merthogy otthon nincs. Egyen csak, ízleni fog.

A biztatás nyomán Lathea kötelességszerűen állt neki az ételnek, bár nem törődött vele, mi van benne, se az ízével. – Mikor lehet megtudni, hogy megsebesült vagy meghalt-e?

- Hmm, beletelik még néhány napba. Ramsey felállította az evakuációs központot Doverban és értesüléseink szerint azonnal megkezdik az akciót. Csak az a probléma, hogy a németek egyetlen lelket sem akarnak megkímélni. Fokozatosan szorul a hurok, miközben senki nem tudja, hogy azok a szerencsétlenek meddig lesznek képesek kitartani.

A valóság sokkolóan hangzott. Így se Erwinnek, se Mischának nem maradt sok esélye kimenekülni abból a pokolból. – Gondolja, hogy az evakuáció sikerrel járhat?

Jean-Michel megvonta a vállát. – Mindenesetre Churchill jó alanyt választott a feladatra. Ramsey a Nagy Háborúban négy évig a doveri parti védelem kötelékében szolgált, utána pedig hadihajó parancsnok volt, legalább annyi a számlájára írható, hogy remek terepismerettel rendelkezik. Biztos forrásból tudom, hogy tizenöt utasszállító horgonyoz Dovernél, valamint további húsz Southamptonban. A hírek szerint végszükségben a haditengerészet állományán felül a kereskedelmi és halászhajókat is csatasorba állíthatja.

- Ez nagyon ígéretesen hangzik.

Jean-Michel keserűen mosolygott. – Tudja, Lathea, mennyi négyszázezer katona? Iszonyatosan sok! Tegnap mindösszesen négyezret tudtak áthajózni és a helyzet gyorsan romlik. Mindkét halálra ítélt hadsereg körülbelül háromszázhatvan-háromszázhetven négyzetmérföldnyi területen zsúfolódik össze. A németek meg bombázzák őket és, legyünk őszinték, akkor sem téveszthetnének célt, ha akarnák.

- Úgy érti, hogy a levegőből támadják őket?

Egyetlen bólintás is megtette. Az ebéd hátralevő részében semmiségekről váltottak szót, amiért Lathea igencsak hálás volt. Megnyugtató értesülések hiányában még inkább elkeseredett a hallottakon. Egyértelműen látta, hogy a rádió csak a hivatalosan bevallható információkat tette közzé, melyek rendre derűlátóbb képet festettek a valóságosnál. Ugyanakkor az igazság rémisztően kegyetlenül hangzott. Olyannyira, hogy még az olyan sokat edződött diplomatát, mint Jean-Michel, is tagadhatatlanul megviselte. Szeme tompán égett a kialvatlanságtól és a desszert mellé három adag erős kávénak a végére járt. Még ő, aki pedig nem ismerte igazán jól, is észrevette rajta a fásultság és az aggodalom jeleit.

- További két dologgal kell előhozakodnom – miután kiegyenlítette a számlát, a férfi megtörte a beálló csendet. – Beletelik egy-két napba, amíg az első veszteséglistákat összeállítják, különösen a franciákat illetően. Tehát megígérem, hogy rögvest értesítem, ha megtudok valamit.

- Köszönöm.

Jean-Michel elhárítóan intett. – Lenne itt még valami. A Belügyminisztériumban dolgozik valaki, aki megsúgta, hogy nem tartják kizártnak, hogy esetleg a németek bevetik a Luftwaffét Anglia és főleg London ellen.

- Tessék?

- Ne döbbenjen meg ennyire, hiszen a csatorna szemközti oldala alig harminc mérföld, Dunkirk se több ötvennél. A pánik viszont azt jelenti, hogy német kémeket fognak gyanítani mindenkiben, aki él és mozog. Ezért nyomatékosan arra kérem, hordja magával a tőlünk kapott papírjait, mert a külföldiek kitelepítésére készülnek.

Lathea elborzadva ébredt tudatára, hogy mindaz a veszély, amit Mischa és Jean-Michel korábban megjövendölt, már a valóság része, vagyis Mischa az előrelátásával és önzetlenségével alighanem megmentette őt.

- Igazán nem szeretném megijeszteni, csak ne érje váratlanul a dolog – mentegetőzött a férfi könnyedén olvasva arcának üzenetéből. – Ha bárki megkérdezné, hogy francia létére mit keres Londonban, nyugodtan mondja azt, hogy amikor hazaérkezett az amerikai nászútról, már háború volt és a férjét visszarendelték Párizsba. A biztonság kedvéért maga itthon maradt. Szerencsére elég kinyitnia a száját, hogy bárki hallhassa a jellegzetes angol kiejtését, úgyhogy ezzel nem érheti baj. Rendben?

Latheától pusztán gépies fejmozdulatra telt. Ebéd után Jean-Michel felajánlotta ugyan, hogy elkíséri a földalatti állomásig, ő azonban nem élt az ajánlattal. Elmúlt két óra, sietett vissza az irodájába, ő pedig szívesebben maradt volna magára a gondolataival, hogy megemészthesse mindazt, amit megtudott. Képzelete színes képekben jelenítette meg a szemközti tengerpartot, ahol többszázezer ember toporog menekülésre várva, talán étlen-szomjan, súlyosan megsebesülve, alig vonszolva magukat, miközben az ellenséges repülőgépek kitartóan keringenek felettük és halált hoznak, mielőtt megpillanthatnák a közelgő angol hajókat. Arra viszont egyáltalán nem akart gondolni, hogy abban a tömegben se Erwin, se Mischa nincs ott. Legalább az utóbbival kapcsolatban a szíve azt súgta, hogy végtére is hazai terepen mozog, jó nyelvismerettel. Na, de Erwin? Meg a többi csapdába került angol? Nekik miféle esély kínálkozik?

Reggel az ajtót zárva rohanó lépteket hallott közeledni a lépcsőházban. Ahogy kíváncsian átlesett a válla felett, Nick Cowant fedezte fel, amint kettesével szedve a fokokat érkezik. – Nick? Mit csinálsz itt?

- Feltétlenül beszélnem kell veled.

- Útközben is lehet? Már így is késésben vagyok.

- Ez nem olyan téma. Nyisd ki, menjünk vissza egy percre.

Lathea nem vitatkozott, hanem kinyitotta a zárat és a férfi előtt belépett az előszobába. A napfény merészen beömlött az ablakokon, így a lakás már a korai óra ellenére is úszott a fényben. Ilyenkor szerette a leginkább, jóllehet ilyentájt alig tartózkodott itthon. Szembefordulva a vendéggel látta, hogy munkából érkezhetett, mert inge összegyűrődött, kabátja piszkos lett, állán pedig sűrű borosta nőtt.

- Mi történt? Erwin?

Nick nemlegesen intett. – Semmit nem hallottunk felőle. Hallgass ide, Lat, tegnap döbbenetes újságot hallottam. Állítólag a rendőrség rászáll a külföldiekre és mindenkire, akinek nincsenek rendben az iratai. Akinek nincs nyomós indoka ebben az országban tartózkodni, egyszerűen kitelepítik. Erwin egyszer említette, hogy egyszerre két nevet használsz, hogy csinálod? Szerintem ellenőrizned kellene az igazolványaidat, mielőtt bajba kerülsz.

Latheát annyira meghatotta a férfi aggodalma, ösztönösen megszorította a karját és rámosolygott. – Hálás vagyok a figyelmeztetésért.

- Jó, jó, és? Mi a helyzet?

- Valóban nem volt minden papírom rendben, de időközben ez is rendeződött.

- Rendeződött? Biztos vagy benne?

- Hát, persze. Az összes okmányom hiteles és jó okom van itt tartózkodni.

- Hallgass rám, ez most nem tréfadolog. Ha netán valami nem stimmel, most már késő lesz hivatalosan kilincselned érte. Csodálkoznék, ha nem húznák el a szájukat minden magyarázkodás hallatán. Nos, arra gondoltam, hogy ha akarod, pusztán persze a név miatt, akár össze is házasodhatunk.

Lathea arcára menthetetlenül kiült a megrökönyödés. Bár Nicket gyerekkora óta ismerte, közel sem volt ez olyan kapcsolat, mint ami Erwinhez, vagy Bettyhez fűzte. A pajtásiasság, illetve egymás sorsának felületes nyomon követése nem épült különleges vagy baráti érzésekre. Meg aztán Nick furcsa alak volt, jóképű és vagány, mindkét tulajdonságának a tudatában, és persze híres csapodár. Egyszer egy ilyen lány, azután meg egy olyan, ez a fajta magatartás azonban őt inkább elbátortalanította, mint tetszett volna neki. Így aztán ez a meglepő ajánlat megfosztotta miden ép gondolatától. Mielőtt pedig összeszedhette volna magát, a férfi mentegetőzni kezdett, ami valahogy megint csak nem illett abba a képbe, amit ő kialakított róla.

- Ne gondold, hogy ez valamiféle gyanús kísérlet a részemről. Tisztában vagyok azzal, hogy te Erwint szereted, csak éppen ő most nincs itt.

- Nick, azt se tudom, mit mondjak. Köszönöm, amiért gondoltál rám, de az az igazság, hogy sikerült megnyugtatóan megoldani a problémáimat.

- Tényleg? És hogyan?

- Fontos ez?

- Puszta kíváncsiság. Vagy titok és ezért nem árulhatod el?

- Titoknak éppenséggel nem titok.

- Akkor ki vele!

- Valaki már megtette nekem ugyanezt a szívességet.

Nick a hajába gereblyézett. Arcán hitetlenség és értetlenség váltotta egymást, ahogy összevont szemöldökkel vizsgálgatta őt. – Azt akarod mondani, hogy férjhez mentél?

- Tulajdonképpen igen.

- Erwin tud erről? Mikor történt ez egyáltalán?

- A két válasz: nem és ősszel.

Nick mintha még mindig nem tért volna egészen magához. – Egek! Azaz Erwinnek el se mondtad? De hát, miért?

- Nézd, puszta érdekből döntöttem így, aminek semmi köze nincs az érzéseimhez. Erwin pedig nem volt itt.

- Ugyancsak elképesztesz! És megtudhatom, ki az a szerencsés flótás?

- Egy francia, nem ismered.

- Francia?

Lathea az órára sandított. – Késésben vagyok, tényleg mennem kell. Mindenesetre hálás vagyok neked.

A flegma kézmozdulatot bárminek lehetett venni. – Persze, csak magamhoz kell térnem. Jócskán megleptél.

- Nick, senkinek sem kell róla tudnia róla, kérlek.

Néma meghajlás érkezett válaszul, mielőtt Nick kivarázsolta a kulcsot a kezéből és kívülről ráfordította a zárat. – Elviszlek a Trafalgarra. Ha már miattam késel el, ezzel igazán tartozom neked.

- Köszönöm.

Ezzel megragadta Lathea kezét és vele együtt szaporázta a lépcsőkön lefelé. – Mintha túl sűrűn mondanád ezt nekem, nem?

A BBC híradásai napról napra beszámoltak az evakuáció előrehaladtáról. Az első két napon alig tízezer katonát sikerült kimenekíteni és áthajózni Doverbe, miután a német Stuka vadászrepülők felgyújtották Dunkirk minden négyzetméterét és az angol hajók a lángoló olajfinomító miatt nem tudták a kikötőt használni. Így, más lehetőség nem lévén, maradt a tengerpart. Ott azonban, főleg apálykor, megközelíteni se lehetett a szárazföldet, ezért jó egy mérföldön keresztül kígyózott a katonák alkotta mozgó fal, amint derékig a vízben gázolva sorjáztak, hogy felszállhassanak a lehorgonyzott hajókra. Hiába próbálták további csónakok bevonásával a beszállást felgyorsítani, az eredmény a vállalt veszélyhez képest így is lehangoló volt.

Május 27-én kényszerből mégis a városi mólóhoz terelték a menekülőket, azonban a Queen of the Channel, kilencszázötven emberrel a fedélzetén, úton Doverbe találatot kapott és elsüllyedt. Attól kezdve a többi hajó is felvállalta ezt a szinte kötelező kockázatot és a német szőnyegbombázások közepette zsúfolásig tömték a raktereket meg a fedélközt sebesültekkel, a fedélzeten pedig menetkész katonákkal. A haditengerészet még a norvég partoktól is délnek küldte a hajókat, mivel az egyre intenzívebb német támadások fényében éjjel-nappal három útvonalon közlekedtek a mentőhajók Dunkirk és Dover között. A harmadik napon már tizennyolcezer fölé emelkedett az áthajózottak száma, míg május 29-én az ötvenezret is meghaladta. A rádió gyakorlatilag óránként nyomon követte az evakuáció menetét és azt, hogy a parti irányítás hány hajót vet be a bajbajutottak megmentésére. Még a halászhajók és a magánkézben levő jachtok sem kerülhették el végzetüket.

- Körülbelül egy órával ezelőtt a tengerészet Jaguár nevű rombolója útban Dover felé megsérült – a Kewley’s emeleti helyiségében pisszenést sem lehetett hallani, miközben a bemondó a déli híreket olvasta. – A heves német légitámadás a Grenade és Waverley nevű hajókat ugyancsak a tengeren érte és mindkettő elsüllyedt, mialatt a RAF pilótái felvették a harcot az idegen gépekkel…

Valahol megcsörrent egy telefon, amit a legközelebb ülő lány fel is kapott. Egy perc múlva

visszajött. – Lathea, téged keresnek.

Lathea ott hagyta a helyét a rádiókészülék mellett és kikerülve a többieket, halkan keresztülsurrant a termen. A kagyló az utolsó asztalon hevert. – Igen, tessék?

- Betty vagyok.

- Betty! Istenem, hol vagy?

Betty hangja bántóan idegenül csengett a vonalban. – Doverban. Nem beszélhetek hosszan, úgyhogy nagyon figyelj! Sorban futnak be a hajók Dunkirkből, már amelyiket azok a szemetek fel nem robbantják idefelé. Istentelenül sok nyomorult van itt, sebesültek meg haldoklók. A halottak és az eltűntek jegyzékét rendszeresen kifüggesztik.

- És te hogy vagy?

- Ne is kérdezd! Harminchat órája áll a bál, szemhunyásnyit se aludtam. Jóformán arra se emlékszem, ettem-e valamit mostanában. Lat, gyere ide, amilyen gyorsan csak tudsz. Nem akarom Erwint elszalasztani, de nem tudok kétfelé szakadni, szükség van rám a kórházban. Idejössz?

- Megpróbálom – felelte Lathea habozás nélkül.

- Rengeteg vonat érkezik Doverbe, olyanok vagyunk, mint valami katasztrófa sújtotta övezet. Írod? Máris mondom, merre találsz meg.

Zsebre gyűrve a teleírt cédulát Lathea Mr. Kewley után szaladt az elkerített irodába. A férfi elhűlten nézett rá, a kérése alaposan meghökkentette és valószínűleg nagyban el is borzasztotta. – Azt hiszi, bárkit is megtalálhat abban a pokolban, Miss Trashburn? – a kelletlen hümmögés dacára Lathea úgy érezte, megérti őt.

- A reményt nem adhatom fel, uram.

- Ó, atyavilág, menjen! Úgysem tarthatom vissza.

- Köszönöm, Mr. Kewley, köszönöm.

- Nagyon vigyázzon ám magára!

A figyelmeztetést azonban csak fél füllel hallotta. Magához ragadva kézitáskáját és többé semmire se várva nekilódult a városnak. Utolsó pillanatban kapaszkodva fel egy piros busz platójára a Victoria pályaudvar felé tartott. London, mint napközben mindig, forgalmas és nyüzsgő életét élte. Kocsik, buszok, igyekvő emberek mindenütt, rikkancsok a déli lapokkal, rendőrök, akik a forgalmat terelték a Parlament előtt. Látszólag semmi különöset nem lehetett tapasztalni, mígnem belépett a pályaudvar fedett csarnokába.

Odabent egyetlen férőhely sem maradt. Tulajdonképpen meg sem kellett tudakolnia, melyik szerelvény tart Doverba, mert annyi utas tolongott ott, hogy eltéveszteni sem lehetett. A peron telistele volt emberekkel, csomagokkal, búcsúzkodókkal, mások az ablakokon lógtak ki derékig, az elválók hangos utasításokat kiabáltak egymásnak. Elképedve merengett a jeleneten, mialatt ő is egyre beljebb sodródott a képbe. Félve kezdte gyanítani, hogy mindez csak ízelítő abból, ami az út végén várható, ám ez sem tántoríthatta el. Ott akart lenni Doverban, amikor Erwin épen, vagy sebesülten, de megérkezik. Hírek nélkül tehetetlennek és kiszolgáltatottnak érezte magát, hol a remény, hol a kétségbeesés hullámain hánykolódva.

- Hánykor indul a vonat? – kiáltotta a vasúttársaság emberének, csakhogy a zsivajtól alig értette a választ.

- Amint megtelik, hölgyem.

- Hol vehetnék jegyet?

- Szálljon csak fel, nem adunk el doveri jegyeket. Fizetni is útközben tud. De számítson rá, hogy állnia kell a végállomásig.

- Köszönöm.

A szerelvény mellett a mozdony felé haladva egy esetlegesen kevésbé megtelt kocsit keresett. A kalauznak azonban tökéletesen igaza volt, minden színültig telt. Időközben elhangzott a hosszú, figyelmeztető sípszó és éppen csak felugrott az egyik kocsi lépcsőjére, mögötte máris megindult a taszigálódás, vad könyökölés, amíg kívülről rájuk nem csukták a nehéz ajtót. Újabb füttyszó, majd a mozdony éles hangja, végül pedig a szerelvény komótosan mozgásba lendült. Egy férfi válla felett kilátott az elnéptelenedő peronra, ahol azonban a csalódott arcokból arra következtetett, hogy akadt bőven, aki nem fért fel. Azután a mozdony kihúzta őket a pályaudvar fedett csarnokából és nekilódulva a számtalan váltó dzsungelének elkezdődött a hosszú utazás a tengerpartra.

Londont maguk mögött hagyva az egymásnak préselődők helyezkedni kezdtek, elfoglalták a fülkében megmaradt helyeket, a lépcsőkre ültek, beálltak a kocsik közti huzatos átjárókba és ezzel, ha a helyzet lényegesen nem is javult, valamelyest mégis emberibb lett. Legalább a mellékhelyiségeket meg lehetett közelíteni, volt szabad hely, hogy ne kelljen egymásnak dőlni és adott esetben a kalauz is átverekedhette magát az élő közegen. A helyezkedés, no meg az összezártság okán az idegenek itt-ott tréfálkozva ismerkedni kezdtek. Bemutatkoztak és már csak unaloműzőként is politizálni kezdtek. Így tudta meg, hogy néhány katonai szolgálatra mozgósított sebész áll körülötte, de akadt ott nyugalmazott rádiós, illetve teherautósofőr is, akik nagyjából ugyanazzal a céllal utaztak Doverba. Egy dolog rögvest igazolódni látszott: a dunkirki tragédia, amely bármely ostoba késlekedés vagy az összefogás hiányában előrevetítette magát, nemcsak sokkolóan hatott, de összefogást is szült. Az egyik orvos egy vonatszerencsétlenségről mesélt Glasgow mellett, ahol egy alkalommal a zuhogó téli esőben roncsok alatt próbált életeket menteni, vagy életben tartani a szerencsétlenül jártakat, mialatt a fejvesztett mentésben lépni sem lehetett.

- Igen ám, de az mindössze ezer embert érintett, vagy annyit se! Most viszont több százezren lehetnek a túlparton!

- Mekkora tömeg az? – sóhajtotta a sofőr. – Elképzelni sem tudom.

A másik orvos, erős yorkshire-i tájszólással csak legyintett. – Inkább arra lennék kíváncsi, a frenchyk mit csináltak, amikor a fritzek nekik mentek? Harcolni próbáltak, vagy csak mentették az irhájukat?

A találgatásokra bőséggel adódott idő, mivel a szerelvényt Rochester előtt, majd a favershami elágazásnál is mellékvágányra terelték az elsőbbséget élvező katonai vonatok miatt. A húsz-húsz perces kényszerű várakozásokat mindenki beletörődéssel és zokszó nélkül tűrte, alighanem ilyen kaotikus körülmények között számolni kellett efféle kellemetlenségekkel. Már Canterburyt is elhagyták, mire a kalauz a hátsó kocsikból idáig verekedte magát. Jegyet nem is adott, mindössze elvette az utazás viteldíját, ami ezen a napon önmagában is embert próbáló feladatnak bizonyult. A férfiak ekkor már a megérkezésről diskuráltak, de nemcsak rajtuk, a többségen is érzékelhető volt a hosszúra nyúlt menetidő és ácsorgás feletti fásultsággal keveredő izgalom, mielőtt megérkeztek

volna az ismeretlenbe.

- Bár nem tudom, Dover mekkora hely lehet – vélekedett a langaléta sebész Bristolból. –, egyszer jártam ott az asszonnyal. Meglehetősen szolid, csendes kisváros benyomását keltette. Képzelem, milyen lehet, amikor a menekült katonák százezrével elárasztják.

- Ne feledkezzen meg a mentőalakulatokról, na, meg magunkról se, Joe – intette a kollégája.

- Huszonkilencezer ember él Doverban – szólt közbe az idős kalauz, majd fanyarul hozzátette: – és legalábbis nekem nem hiányzott a többi félmillió.

A megjegyzésen jó lett volna nevetni, noha senki nem tette, hiszen a helyzet nagyon is gyászosan festett. Jócskán elmúlt négy óra, mire a szerelvény többszöri megállást követően begördült a fejállomásra. Azután egy utolsó ötperces rostokolás végén a szélső peronhoz húzott. Nem telt bele sok idő, míg megállt, az ajtók felpattantak és a tömeg tétova lassúsággal, szinte megrettenve a rá leselkedő borzalmaktól szállingózni kezdett. Lathea háta mögött valaki azt mondta a társának: – Íme, 1940. május 29-e. Boldog születésnapot, Henry.

A választ, ha volt, már nem hallotta, mivel odaért a meredek lépcsőfokokhoz és a következő másodpercben a pályaudvar sodró irama magával is ragadta.

Soha nem járt azelőtt errefelé, Betty leírása alapján mégis gond nélkül eligazodott a városban. A vonatállomásról rögvest a kikötő felé vette az irányt, át a városon, utcákon és tereken. A névtáblákat néhol elmulasztva ebben az őrületig túlnépesedett városban is észrevette, hogy a legtöbben egy irányba tartanak. Le a partra. Elképesztően sok egyenruhát, katonai teherautót, menetfelszerelésben rohanó embert látott, a civil közöttük túlzás nélkül üdítő változatosságot jelentett. Dover központjában mentőautók és vöröskeresztes kocsik sorakoztak, a legnagyobb épületeket, melyek az evakuáció előtt feltehetően iskolák vagy más közintézmények lehettek, most kórházként vették használatba. Lépten-nyomon bekötözött katonák ültek, vagy álltak, másokat pedig hordágyastul cipeltek a teherautók platója meg az épületek között.

A sürgölődés egyre nőtt, ahogy közeledett a parthoz. Az izzó hangulat türelmetlenebbé vált és ebből sejtette, hogy közel a kikötő. Ő ugyan nem oda tartott, hanem fel a várhegyre, ahol Betty szolgálatot tejesített. Az emelkedő domboldalon félrehúzódva kellett gyalogolnia, beállva a kígyózó sorba, mialatt katonai járművek száguldottak el mellettük mindkét irányban. A meredek kaptatót sokan nem bírták, egymásra lépve, megakasztva a folyamot álltak félre, míg a többiek elmeneteltek mellettük. Az egész nagyon lehangoló látványt nyújtott.

A hátborzongató élmény, amibe a Victoria pályaudvaron csöppent, és ami azóta is körülvette, soha nem tapasztalt érzelmi tompultsággal ruházta fel. Még annál a borzalmas vonatútnál is rémisztőbbnek találta a sétát keresztül Doveren, a haldoklókon, mocskos és véres embereken, akik öntudatlanul feküdtek a hordágyakon. Jóllehet a vértől való viszolygás okozta szédülése kezdett alábbhagyni, amióta kijutott abból a pokolból, de az elkínzott arcú fiatalemberek látványa makacsul elkísérte. Meg az a legyőzhetetlen félelem, mellyel mindegyikben Erwint kutatta. Rettegett, hátha megtalálja, és attól is, hátha nem ismeri fel a szutyok vagy vér alatt. Ami azonban a domb tetején várt rá, az minden rémálmát felülmúlta. A tágas várbelső dús gyepét gyakorlatilag látni sem lehetett az ott fekvő katonáktól. Némelyek sebesülten, átvérzett kötésekkel és nyúzott arccal, elszaggatott egyenruhában, mások talán magukról se tudva dermedten üldögélve, vagy eldőlve. Látszólag nem voltak ugyan sérültek, pusztán csak ülve dohányoztak a füvön, ám tekintetük élettelenül üresen és állandó félelemmel pásztázott körbe-körbe. A fal mellett több sorban letakart testek feküdtek és

számtalan lajstrommal a kezében katonai rendész intézkedett gyors elszállításukról.

A sírás határán, fuldokolva a vér émelyítő látványától messzebb botorkált. Véletlenül belerúgott valakibe, de az ismeretlen elkapva a karját segített neki talpon maradni. Ügyetlen köszönömöt rebegve állt odébb. A lábfejnyi széles úton azután eljutott a fehér sziklák pereméig, ahonnan az egész csatornát be lehetett látni. A parttól néhány mérföldre hajó közeledett, a lába alatt pedig a kikötő feküdt, ahol négy-négy hajó ringatózott egymás mellé horgonyozva. Felülről, akár egy felbolydult hangyaboly, sisakos katonák próbáltak a szárazföldre vergődni. Pokoli életkép tárult a szeme elé. Annyi ember, amennyit még soha életében nem látott.

- Ó, Lat! – a kiáltásra hátat fordított a kikötőnek. Betty vérfoltos köpenyben, kibomló hajjal verekedte magát feléje és ő mit sem törődve vérrel, vagy mással, azonnal megölelte. Egy végtelen percig összeölelkezve maradtak, lesújtottan, ám akkor égrengető durranástól lett minden hangos, majd síri módon néma. A morajló alapzajt mintha elvágták volna, aki tehette, a mellvédhez szaladt és a tengerre meredt. Útban Dover felé a számtalan kisebb és nagyobb pontnak tetsző hajó közül az egyiken akkor következett be a második, majd azonnal utána a harmadik robbanás. Fekete füst gomolygott felfelé és egy távcsöves férfi azt kiabálta: – Kiugrálnak belőle!

- A Mona’s Queen – suttogta Betty. – Már vártuk, hogy befusson.

- Mi történhetett?

- Akna.

Ekkor látták, hogy kisebb motoros hajók, melyek eredetileg halászbárkák lehettek, kifutnak a kikötő melletti stégek egyikétől. A Mona’s Queen a parttól elérhető távolságban süllyedt, így elméletileg maradt némi esély arra, hogy a katonák egy részét megmentsék.

- Iszonyú, ilyen közel a parthoz.

Betty az örök hebrencs és nyughatatlan lélek mozdulatlanul, levegőt se véve mereven nézte a szabad szemmel is jól kivehető, égő látomást. – Mennyi halál, Lat!

Mit lehet erre mondani? Betty azonban semmi ilyesmit nem várt, mert oldalra nézve megszólalt: – Boldog vagyok, hogy itt vagy. Gondolom, nem volt könnyű elintézni.

- Mit számít! Itt vagyok.

- Jól van. Lassan vissza kell mennem, egész éjszaka lesz dolgunk, attól tartok, de – egymásba karolva és a sebesülteket kerülgetve, Betty elvezette a mellvédtől. – megmutatom, hol teszik ki a listákat. Általában kétóránként frissítik, valójában viszont ilyen gyorsan nem mennek át az adatok. Este nyolckor mindig közzéteszik a legfrissebb névsort. Egy példány egyébként lekerül a városba is, de sajnos nem tudom, pontosan hova. Ezért, akármennyire kimerítő a séta ide fel, ez a legbiztosabb hely.

- Milyen gyakran futnak be a hajók?

Betty megrántotta a vállát. – Kiszámíthatatlan. Amúgy is láttad, hogy az utolsó pillanatban is széthullhatnak a reményeink. A tegnapi napig úgy huszonhét-huszonnyolcezer ember jött át.

- Csak? – hűlt el Lathea. – Hiszen többszázezres számokról beszéltek!

- Sajnos. Viszont a ma háromórás összesítőn harminckétezren szerepeltek és szerencsére még

hosszú a nap. Látod! Itt is vagyunk.

A kőbástya szomszédságában hirtelenjében összetákolt hirdetőtáblán papírívek sorolták a veszteségeket. – Ahogy nő a nyomás, szerintem leszoknak a sebesültek feltüntetéséről – mondta Betty. – Akkor maradnak a halottak. Ha Erwin nincs köztük, az bíztató, bár lehet tévedés is.

Mivel a friss lista még nem került a táblára, az ívek kevés érdeklődőt vonzottak, így legalább Lathea egészen közelről vehette szemügyre a gépelt sorokat. Számos esetben sem rangjelzés, sem alakulat nem jelent meg a név mellett, azok viszont hosszan összepréselődve hátborzongató unalomban kergették egymást a fehér papírokon. Nem lehetett sokáig könnyek nélkül szemlélődni a halottak között.

- Ahogy hallottam, mindenféle lélekvesztővel nekivágtak a túlpartnak – húzta félre Betty a táblától. – Óriási katasztrófa készülődik, ezért az admirális azt mondja, ha a katonák vízbe fúlnak, az se lehet rosszabb, mintha a németek a levegőből legépfegyverezik őket.

- És én mit tehetek?

- Tulajdonképpen nem sokat – Betty szégyenlős, új kemény önmagához kevéssé illő zavarral felnevetett. – Egyszerűen csak látni akartalak, bárkit, aki nem látja azt a vérfürdőt a műtőben, aki nem volt itt az elmúlt napokban. Ne haragudj, átkozottul önző vagyok… Erwin meg sehol!

Lathea felajánlotta a vállát, amíg a barátnője kisírja magát. Egy furcsa csavarnak köszönhetően most ő volt kettejük közül az erősebb, még ha Betty gyorsan össze is szedte magát. Jóllehet bárki láthatta rajta, milyen állapotban van. Talán egyedül a lelkiereje hajtotta és éltette még. Amíg az orrát kifújta, ő is kitartott az erős szerepe mellett.

- Tehát nyolckor itt lesz a lista? Rendben. Addig eszem valahol pár falatot és szállás után nézek.

- Csekély esélyed van bármire, Lat. Dover csurig van emberekkel. Amennyiben semmit sem találsz, alhatsz az én priccsemen, nekem úgyse lesz rá szükségem.

- Köszönöm – Lathea megszorította a kezét. – Nyolcra visszajövök. Ha Erwin bármelyik lapon szerepel, riasztalak.

- A BEF 14. századát keresd. Hátha végre ők is sorra kerülnek.

- Jól van. Te, Betty! Az milyen lista? – tudakolta Lathea egy másik táblára tévedt tekintettel, amin hasonló módon papírok lobogtak a nyári szélben.

- A franciákat is kiteszik, de Erwinnek itt kell lennie. Ha nem jelentkezel, tudni fogom, hogy találtál szállást és nincs hír a bátyámról. Reggel viszont találkozhatnánk. Idejössz kilencre?

Betty egy utolsó ölelést követően megfordult és elsietett abba az irányba, amerről érkezett. Néhány yard után már szaladt, a katonákat kerülgetve igyekezett az épületek felé. Lathea szomorúan követte pillantásával, míg el nem tűnt, utána már csak a véres és piszkosra nyűtt angol hadsereg túlélőit látta.

15.

Estére a helyzet mit sem változott. Lathea átpréselődve a doveri utcák elviselhetetlen jelenén

szeretett volna megfeledkezni mindarról a rémségről, amit minden lépéssel egyre inkább kénytelen volt elfogadni. Talpalatnyi hely is alig maradt a városban, miközben egy kávézóban harapva valamit a hét órás hírek arról számolt be, hogy újabb ezrek jutottak biztonságba, noha a Normandia nevű utasszállítót találat érte és elsüllyedt. Dover maga mintha külön mikrovilágot alkotott volna és ő pár óra elteltével már olyan elérhetetlenül távolinak, már-már valótlannak érzékelte mindazt, amit Londonban hagyott, hogy legszívesebben könnyekben tört volna ki. Amikor felugrott a vonatra a Victoria pályaudvaron, nem volt felkészülve arra, mi várhatja itt. Négy órát öregedve és ismét a várhegy felé ballagva azonban már tudta, hogy az örök álmodozó meghalt benne.

Elkésett. Amikor ráébredt, hogy nyolcra semmiképpen nem érhet a Canon's Gate-hez, okosabbnak látta, ha nem siet. Végtére is nemcsak ő kíváncsi a kiakasztott nevekre, ezért valószínűnek tartotta, hogy hatalmas tülekedés várható. Pontosan ez történt. Fél órával később is fárasztó tolakodás árán sikerült csak a táblától olvasó távolságba kerülnie, ám ott se Erwin, se a BEF 14. századát nem lelte. A megkönnyebbülés könnyeket csalt a szemébe és nem is állt ellen, amikor a még mindig kételkedők egyre odébb és odébb sodorták. Valamelyest erőt véve magán elhátrált a zsibongó csoportosulástól.

Pillantása a másik táblára tévedt. Láthatóan kisebb tömeget vonzott, így ő is odament kíváncsiskodni. A heveskedők feje felett igyekezett átkukucskálni, de abból a távolságból semmit nem lehetett látni. Mellette egy asszony fájdalmasan felsikoltott, majd arcát a tenyerébe temetve keservesen sírva fakadt. Megrendülten félreállt az útjából, míg könnyeitől elvakultan kitántorgott a gyűrűből. Azután ismét közelebb gyürkőzött volna, ám akkor a háta mögül váratlanul egy kar fonódott a derekára. Tehetetlenül felkiáltott.

- Ha a grófodat keresed, nincs rajta.

- Mischa!

A fülébe suttogott szavak úgy csengtek, mintha a képzelete játszana vele. Kábultan pördült körbe, de valóban a férfi mosolygott rá. – Én vagyok, ma belle.

Lathea észre sem vette összekaristolt arcát, gyógyulófélben levő felrepedt száját, egyszerűen átkarolta a nyakát és szorosan megölelte. – Istenem, Mischa!

A férfi csak nevetett, és amikor ő rádöbbenve, milyen nevetséges lehet a szemében ez az érzelemkitörés, elhúzódott volna, visszatartotta. Nevetéséből olyan szeretetteli gyengédség áradt, amit ő még soha nem tapasztalt. – Legszebb álmaimban sem számítottam erre a fogadtatásra. Gyere, tűnjünk el innen!

Engedelmesen Mischa tenyerében hagyta a kezét és követte ki a várkapun. A szembejövőket kerülgetve fürgén siettek le a hegyről, majd levágva egy tekintélyes kerülőt Mischa átugrotta az egykori várárok egy részét és, átnyúlva a gödör felett, őt is átemelte felette.

- Nem vagy egyenruhában – jegyezte meg Lathea, amikor már egymás mellett haladtak.

- Istennek legyen hála!

Elugrottak egy dzsip elől, majd Mischa derékon ragadva őt az egyik közeli utcába terelte. Ott ráérősen ballaghattak, Mischa zsebre dugott kezekkel, ő pedig továbbra se értve, mi történik körülötte. Minden felfoghatatlan gyorsasággal zajlott, gyakorlatilag még magához se tért abból a csodából, hogy láthatja a férfit. Először Erwin nevét kereste a halottak között, azután az övét, mígnem előlépett a semmiből és egyetlen szó nélkül elrabolta. Szava szegetten követte és egy elképesztő másodpercig olyan érzése támadt, mintha valóban összetartoznának. A

megrökönyödésből csak mostanra kezdett valamelyest magára találni, ahogy eltávolodtak a háború elsődleges jelképétől, a kétségbeesett emberektől és sebesült katonáktól. Ámulva fürkészte a férfit, mialatt úgy érezte, ennek a borzalmas, haláltól vöröslő napnak a végén ez volt a legcsodálatosabb meglepetés.

- Hogyan kerültél oda? – tudakolta Mischa lépéseihez igazodva. – Alig tudom elhinni. Mondj el mindent, kérlek.

- Nem lesz hosszú – hangzott a válasz. – Tegnap reggel hajóztak be minket és a kórházban véletlenül hallottam, hogy valaki Betty Cowan-Frost nővért keresi. Csak ma délelőtt jutottam oda, hogy megkeressem és látod, milyen az élet? Éppen a te barátnődről van szó, Erwin Cowan húgáról.

- Honnan ismered Bettyt?

- Nem ismerem. Egyszerűen megkérdeztem tőle, van-e egy Erwin nevű fivére és ismer-e téged. Ő árulta el, hogy ma Doverba jössz, és este ott leszel a táblánál.

- Kába a fejem, mintha álmodnék – nyögte Lathea azt gondolva, bezzeg Betty neki nem szólt.

Mischa megtorpant és szembefordult vele. – Elhiszem – két ujja közé csíptetve a szőkés-vöröses fürtök egyikét gyengéden megsimogatta. – Gyönyörű vagy – mondta szinte megérintve őt a pillantásával, ami aztán a mellére, majd a csípőjére kúszott. – És megnőtt a hajad.

- Igen.

- Mintha egy másik életben ültél volna velem a Diadalív alatt.

- Régen volt.

- De igaz volt – a halovány mosoly egészen meglágyította Mischa vonásait.

- Megsebesültél?

- Ez minden – mutatott az ág okozta karcolások múló emlékeire az arcán és homlokán. – A barátnőd azt mondta, maradsz néhány napig.

Latheának valami szöget ütött a fejébe. – Elmondtad neki?

- Micsodát?

- Az esküvőt.

- Eszembe se jutott. Tehát maradsz?

Lathea a fejét ingatta. – Nem tudom. Rémálom, ami itt van, szobát sem találtam és…

- Maradj egy kicsit, Thea. Jean-Michel kivett nekem egy lakást egy magánházban, lent a parton. Az egyik szoba a tiéd lehet, van ennivaló is bőven. Szeretném, ha maradnál, kérlek – fűzte hozzá Lathea habozását látva. – Mehetünk?

- Legszívesebben holnap fel se ébrednék, hacsak addig el nem múlik ez a borzalom.

Mischa szelíden kinyújtotta felé a kezét. – Rád fér egy kis pihenés.

Lathea ólomsúlyúnak érezte a végtagjait, ahogyan frissen fürödve elnyúlt az ágyban. Unottan kibámult az ablakon túli éjszakába, a robbanások olykor nyári égzengést idéztek. A távolban alighanem az átkelő hajókat bombázták, ám a víz kísértete idáig görgette a félelmetes dörrenések hangját. Égő szemeit lehunyva ismét megpróbált elaludni. Már nem számolta, hányadszor tesz kísérletet rá, mert az órák vészesen összefolytak a fejében. Miután Mischa megmutatta a vendégszobát és felajánlotta az egyetlen pizsamája felsőjét, gyorsan megmosakodott, majd bedőlt az ágyba. Rövid, felszínes szendergés után azonban felriadt és többé nem sikerült visszaaludnia. Ha lehunyta a szemét, a délután képei lebegtek előtte, vért látott, szenvedést, márpedig mindkettőtől elfogta az émelygés.

Végül fásultan lerúgta magáról a paplant és kiült az ágy szélére. Hevenyészett fonatba kényszerítette alaposan megnőtt haját, majd erőt véve magán felkelt. Mezítláb, megigazítva a pizsamafelsőt kióvakodott a szobából. A férfi is lefekhetett már, mert áthatolhatatlan csend terpeszkedett a lakáson. A konyhában felkattintotta a villanyt és körülnézett a faliszekrényben. Kimondhatatlanul vágyott egy forró teára, hátha az megszünteti benne azt a nyomorúságos ürességet, amit érzett. A teásdoboz láttán azonban remegni kezdett a keze.

- Erwin – suttogta maga elé a feliratot látva. A szerény kis címke fájó emlékeket idézett.

A csapból vizet engedett, hogy felmelegítse. Beleszórta a teafüvet, az oldalsó polcon cukrot is lelt hozzá. Néhány perc múltán elcsigázottan kóstolt az italba, lassan kortyolgatta, hogy minél később kelljen visszatérnie az álmatlan forgolódástól feldúlt ágyba. Csapongó gondolatai az otthagyott munkája, Erwin, az üres shadwelli lakás, Mischa csodával határos megmenekülése, illetve a doveri élmények összefüggéstelen láncolata körül kavarogtak, különösebb igényesség vagy mélység nélkül. Időközben fázni kezdett a talpa. Töprengéseiből igazán akkor szakadt ki, amikor valahol kinyílt egy ajtó, kisvártatva pedig Mischa jelent meg a küszöbön.

Pizsamanadrágját viselte meg egy fehér atlétatrikót, haja összekócolódott. Ő csak most figyelt fel arra, hogy arcáról eltűnt a szerény kis szőrzet, ami legalábbis neki, nagyon tetszett, és ami érzékien csiklandozta a száját, ahányszor csókolóztak.

- Hallottam, hogy járkálsz – lépett beljebb Mischa. – Te… te sírtál? Mi történt?

Lathea megvonta a vállát és egy bátortalan mosollyal próbálkozott, sikertelenül. – Nem is tudom. Jó ideje abban a hiszemben éltem, hogy keményebb lettem, nem fakadok sírva apró-cseprő dolgokon, most meg ez a nap… – segélykérően a plafonra emelte könnyes tekintetét. – Bárcsak otthon maradtam volna a párnámba fúrt fejjel, hogy ne is lássam ezt az egészet. Ma rá kellett jönnöm, hogy szabályos rosszullét fog el a vér látványától.

- Hidd el, megértem, a háború nem nőknek való.

- Hanem kinek? Neked? Az elsőrangú neveltetéseddel meg úri modoroddal?

Mischa talányosan mosolygott. – Tehát ilyennek látsz engem?

- Sajnálom, nem akartalak megbántani.

- Én legalább férfi vagyok, Thea, mellesleg pedig tudtam, mire vállalkozom, amikor katonának álltam.

- Embereket akartál ölni?

- Szó sincs róla, de megteszem, ha muszáj.

Lathea valószínűleg a teába kortyolva hallgatott egy darabig. – Betty annyira megváltozott. Nyomaiban sem az, aki volt. És nem bírom látni ezt a rengeteg vérző embert, fiatalokat végtagok nélkül.

Mischa nem felelt, úgyhogy a szájára szorítva a tenyerét igyekezett visszanyelni az újabb könnyeket. Remegő kézzel letette a már majdnem üres csészét és erőszakot téve magán legalább egy felvillanó mosolyra tellett tőle. – Érzéketlen nőszemélynek tarthatsz, amiért még meg sem kérdeztem, min mentél keresztül, ehelyett önmagamat sajnálom, meg az álmaimat, amiket talán örökre elveszítettem. Ne haragudj, Mischa, tényleg.

- Miért jöttél ide?

Lathea belenézett a barna szemekbe. – Miért kérded? Úgyis tudod.

- Erwin Cowan miatt, ugye? – erőtlenül bólintott. – Újra találkozgatsz vele?

- Már februárban Franciaországba vitték.

- Szereted? – ez az egyetlen szó közelebb állt egy kijelentéshez, mint kérdéshez, az átható pillantás kereszttüzében Lathea mégis úgy érezte, válaszolnia kell.

- Néha igen, néha meg nem… de nem tudok erről beszélni és nem is akarok.

- Nem volt a veszteséglistán, én is megnéztem. Egyelőre ez is jót jelent.

Lathea zavartan nyelt. – Remélem – nézett Mischára. A vállán friss heg éktelenkedett, láthatóan még nem gyógyult meg teljesen. – Mi ez? Meglőttek?

- Nem volt veszélyes, már nem is érzem.

Percnyi csend fészkelte magát közéjük, pillantásuk egymásba kulcsolódott, mígnem a férfi közelebb hajolt, hogy leheletnyi csókot hullajtson Lathea szájára.

- Mischa.

- Hm?

- Ebben a mi… házasságunkban…

- Igen?

- Van nekem bármiféle kéréshez jogom?

A válasz határozottan szólt. – Azt kérsz tőlem, mon amour, amit csak akarsz.

Máskor talán megbotránkozik saját merészségén, de életében másodszor nem gondolt fenntartásokra, vagy arra, mi lesz később, hanem a pizsama alatt testének körvonalait kutató szemekbe nézve átkarolta Mischa nyakát, hogy odabújjon hozzá. Fejét a vállára ejtette és boldoggá tette, mert az ismerős kar közelebb húzta a csípőjét. – Szükségem van egy kis melegségre… rád, hogy elfelejtsem ezt a napot.

- Nézz rám, Thea – nyúlt Mischa az álla alá és türelmesen megvárta, míg felnéz. – Nem tudnám

elviselni, ha egy másik férfira gondolnál, miközben én ölellek, vagy, ne adj' isten, a fülembe suttognád a nevét.

- Ez nem fordulhat elő. Erwin és én… – a hangja hirtelen elcsuklott. – Ezt nem akarom elmondani.

Mischa szeretettel megsimogatta az arcát. – Nem is kell, ha nem akarod. Egyébként én sem tudok aludni.

A célzást megértve elpirult. – Úgy szégyellem magamat.

- Igazán semmi okod rá, chérie. Gyere, mielőtt felfázol.

A villany hirtelen kialudt, ő pedig a férfi karjában találta magát. Átkeltek a sötét lakáson, egyenesen be a nagyobbik hálószobába. A kis lámpa fényénél Mischa az ágyra ültette, majd az ablakhoz lépett és lehúzta. A távoli dörgések kinn rekedtek.

- Szegény ördögök – sóhajtotta részvéttel elheverve mellette az ágyon. – Nincs olyan szerencséjük, mint nekem.

- Nem szeretem, ha így beszélsz.

Felülve Mischa maga felé fordította. – Túl szemérmes vagy, nem az a baj?

Azután válaszra sem várva ledobta magáról az atlétát, hogy az ágy végébe hajítsa. Megragadva Lathea hátsóját az ölébe ültette, ő pedig epekedve viszonozta a lángoló csókot. Nem bánta, mert Mischa nem pazarolja az időt kedveskedő puszikra, egyáltalán nem. Amióta a táblánál találkoztak, erre a csókra várt. Odabújt hozzá és felajzva engedte át neki a lehetőséget, hogy elborítsa a száját csókokkal. A nyelve lassan a nyakára vándorolt, megsimogatta, megérintette, míg ő lenyűgözve tűrte a gyengéd játékot. Ujjaival végigszántott Mischa vállán, le a karján, hamarosan a tenyerét csiklandozta finom mellszőrzete.

- Végre, Thea. Végre – nyögött fel Mischa hanyatt dőlve a párnákon. – Kényeztess egy kicsit – látható elégtétellel engedte át magát az élvezetnek, ahogy ő megérinti, majd keze nyomán ajkával is megízlelteti vele a szerelmet. Ahogy föléje hajolt, érezte az ujjait, óvatosan szétbontogatták a hajfonatát, hogy szőke haja mindkettejüket betemesse.

- Még sose láttam ilyen csodát – jelentette ki Mischa ábrándosan, mielőtt maga alá fordította.

Latheának égett az ajka az újabb perzselő csókoktól, Mischa simogató keze besiklott a pizsama alá és ráborult a mellére. Halk sikollyal válaszolt a csodálatos érintésekre, a melle megfeszült a kutakodó ujjak alatt, ő pedig telhetetlenül homorított felé. A mozdulat mégis félbemaradt, mire panaszosan tiltakozott volna, ám a férfi megelőzte.

- Vegyük le ezt rólad – kérte izgatott hangon a pizsama felső után kapva.

Lathea gyorsabb volt. – Kapcsold le a lámpát.

- Nem, ma femme, látni szeretném, milyen gyönyörű vagy.

- Kérlek…

- Nem. Hiszen úgyis tudom, milyen szép vagy, nincs mit elrejtened előlem – Lathea talán még tiltakozik, ha a következő csók meg nem szelídíti. – Elepedek érted, nem látod?

Diadalittasan tapasztalta, ez mennyire így van. A hosszú ujjak villámgyorsan végiggombolták rajta az anyagot, hogy az is az ágy végében kössön ki. A Mischa szeméből sütő leplezetlen vágy, meg a lenyűgözött sóhaj arra késztette, hogy cseppet se szégyellje meztelenségét. A ruhadarab hiányában a szerető ujjak mohón simogatni kezdték. Ismét birtokba vették a mellét, a hasát, majd a köldökét, mígnem úgy érezte, egyetlen pillanatig sem bír tovább várni.